

"Обдарована дитина"

Пам'ятка для вчителя

1. Вчитель не повинен безнастанно розхвалювати обдарованого учня за індивідуальні успіхи, краще заохотити його до спільних занять з іншими дітьми.
2. Вчителю не слід надмірно вдаватися до навчання з елементами змагання. Обдарована дитина частіше буде переможцем, що може викликати неприязне ставлення інших дітей.
3. Не можна підкреслювати винятковість обдарованої дитини чи, навпаки, зловмисно її принижувати, застосовувати сарказм.
4. Вчителю слід пам'ятати, що обдаровані діти зазвичай негативно ставляться до суворо регламентованих повторюваних занять.
5. Методи, що сприяють ефективній роботі з обдарованими дітьми:
 - ✓ повага до прагнення учнів працювати самостійно;
 - ✓ надання дитині свободи вибору щодо галузі застосування своїх здібностей;
 - ✓ індивідуальне застосування навчальної програми;
 - ✓ заохочення учнів до роботи над власними проектами;
 - ✓ жодного тиску на дітей, створення атмосфери розкріпаченості;
 - ✓ схвалення результатів у певній галузі для стимулювання бажання випробувати себе в цій чи інших галузях;
 - ✓ підкреслення ролі індивідуальних відмінностей;
 - ✓ надання допомоги і підтримки дітям, які мають власний погляд і внаслідок цього відчувають тиск з боку інших;
 - ✓ найефективніше використання хобі, конкретних захоплень та індивідуальних нахилів;
 - ✓ поблажливість до можливого безладдя;
 - ✓ заохочення максимальної захопленості у спільній діяльності;
 - ✓ постійне підтвердження того, що вчитель є односторонцем учнів, а не супротивником;

Риси, які слід мати вчителю, котрий працює з обдарованими дітьми:

- ✓ доброзичливість і чуйність;
- ✓ цілеспрямованість і наполегливість;
- ✓ розуміння психології цих дітей;
- ✓ високий інтелектуальний рівень;
- ✓ широке коло інтересів;
- ✓ готовність до виконання найрізноманітніших обов'язків, пов'язаних із навчанням обдарованих дітей;
 - ✓ жвавість, активність почуття гумору;
 - ✓ гнучкість і завжди постійна готовність переглянути свої погляди;
 - ✓ здатність до постійного самооновлення;
 - ✓ сприйняття нетрадиційних думок і поглядів;
 - ✓ емоційна стабільність і вміння переконувати.

Поради вчителям в роботі з обдарованими учнями

(поради відомих російських педагогів – академіка Олексія Матюшкіна, соросівських учителів Олександра Зільбермана, Назара Агаханова та Миколи Константинова)

1. До обдарованих дітей треба ставитися спокійно, не ображаючись на їхні “підколювання” й не помічаючи недоречних дотепів. Таким дітям живеться нелегко. Тому вчитель повинен створити таку атмосферу в класі, в якій успіхи “зоряної дитини” викликали почуття **поваги** (а не заздрощі чи роздратування). Інша крайність – “**захвалювання** викликає зарозумілість. Оцінка, яку дає вчитель, має бути **вимогливою, суворою, але доброзичливою**, щоб зміцнювати віру в успіх.
2. такій дитині потрібно давати складніші завдання. На думку Н.Агаханова, кожне наступне завдання має бути більш складним, ніж попереднє, і водночас посильним.
3. Методика М.Константинова (самостійне опрацювання учнем нової теми). На півріччя кожен одержує свою серію завдань різної складності, які треба вирішити самостійно. Після цього поступово завдання розбирають усім класом. Золоте правило М.Константинова: ентузіазм учителя має бути обмеженим.
4. Якщо сфера інтересів і набір здібностей учня досить вузькі, вважає О.Зільберман, завдання вчителя – розвинути ці здібності **максимально**, щоб у майбутньому ця людина була здатна професійно використовувати наявні в неї здібності і стати винятковою у своїй галузі.
5. Головна проблема масової школи – пристосовування під “**середнього**” учня або, що найнебезпечніше, під найслабшого учня, не бажаючи возитися з обдарованими “вискочками”. Тоді порада батькам: за можливістю віддайте дитину до спеціалізованої школи – з поглибленим вивченням тих або інших предметів. *Талановитим дітям необхідне особливе середовище, необхідні труднощі, якщо хочете, оскільки легкі*

успіхи за низьких вимог і загального слабкому фону загрожують швидкою деградацією.

6. Гуртки, студії, секції допоможуть дитині розвинути природний потенціал. **Олімпіади**, змагання теж корисні для того, щоб реально оцінити свої сили, самовдосконалюватися, не зупинятися на досягнутому. Перемога у будь-якому змаганні – незамінний стимул для подальшої діяльності, але не можна зациклюватися на перемозі й треба розумно переживати поразки.
7. Порада від Олексія Матюшкіна: **“Розвиваючи талант своєї дитини, не виховуйте з неї вундеркінда!”** Деякі батьки штучно “створюють” вундеркінда, наймаючи для нього ледве не з дитячого віку штат викладачів. Бажаючи добра своєму вихованцю, турботливі мами й тата навіть не підозрюють, що завдають йому зло, віднімаючи у свого улюбленця дитинство і найчастіше позбавляючи його майбутнього. Заучену й переучену дитину чекає:

- ▶ перевтома;
- ▶ розчарування через комплекс незадоволеної гордині та нерозуміння оточуючих;
- ▶ відсутність друзів та елементарних практичних навичок;
- ▶ несформоване сімейне життя;
- ▶ зруйноване здоров'я.

Отже, необхідно вчити й розвивати дитину відповідно до її здібностей, а не амбіцій батьків. Також пам'ятайте, що різні види дитячої обдарованості виявляються в різні вікові періоди. **Рання** обдарованість – це як випередження в зростанні: просто якась дитина обігнала своїх однолітків. Треба бути готовим до того, що через декілька років вони її наздоженуть, а може, й переженуть, і її доросла кар'єра не буде такою блискучою, як навчання в школі. Для того, щоб процвітати в дорослому житті, сучасній людині необхідно бути менеджером своїх ідей і вміти просувати їх на ринку послуг.